

BAHASA MELAYU

 saujana.sg

PENGGOLONGAN KATA

kata kerja

MOHAMED NAIM DAIPI

Perkataan dalam Bahasa Melayu boleh digolongkan kepada empat, iaitu:

ialah kata yang menyatakan makna perbuatan atau perlakuan tentang sesuatu atau terhadap sesuatu

PEMBENTUKAN KATA KERJA

KATA KERJA TUNGGAL

KATA KERJA TERBITAN

KATA KERJA IMBUHAN

KATA KERJA MAJMUK

KATA KERJA GANDA

ialah kata kerja yang tidak mengalami pengimbuhan, pergandaan dan pemajmukan. Contohnya:

balik	bangun	bantut	batal
bersin	bubar	buntu	duduk
faham	kalah	karam	mandi
maklum	mendak	mundur	padam

dst.

terdapat juga bentuk kata kerja terikat yakni kata kerja yang memerlukan imbuhan bagi membentuk kata kerja sepenuhnya. Contohnya:

adu	ajak	ambil	nggap
angkat	asah	abas	bakar
bantu	basuh	beritahu	bimbing

dst.

ialah kata kerja yang dibentuk daripada proses pengimbuhan. Imbuhan yang membentuk kata kerja terbitan ialah:

awalan

meN

beR

teR

di

mempeR

diperk

akhiran

-kan

-i

apitan

meN-kan

beR-kan

beR-an

meN-i

di-i

di-kan

memper-kan

memper-i

diper-kan

diper-i

ke-an

sisipan

-el-

-em-

-er-

awalan

meN	membasuh,	menanam,	merotan
beR	berjalan,	bekerja,	belajar
teR	terasa,	terkena,	terbijak
di	dipukul,	dipalu,	disemak
memper	memperalat,	memperbesar	memperkuat
diper	diperisteri,	diperoleh,	dipercepat

Akhiran

-kan	bukukan,	jatuhkan,	padamkan
-i	contohi,	dalami,	sudahi

Sisipan

-el-	geletar → menggeletar
-er-	serabut → berserabut
-em-	gemuruh → bergemuruh

apitan

meN-kan

beR-kan

ber-an

di-kan

meN-i

di-i

mempeR-kan

mempeR-i

dipeR-kan

dipeR-i

ke-an

membesarkan,

berbantalkan,

berlanjutan,

dibebaskan,

menjalani,

didatangi,

memperkatakan,

memperingati,

diperlihatkan,

diperisteri(i),

kehujanan,

memasukkan

berpandukan

bertikaman

dipopularkan

membohongi

diyakini

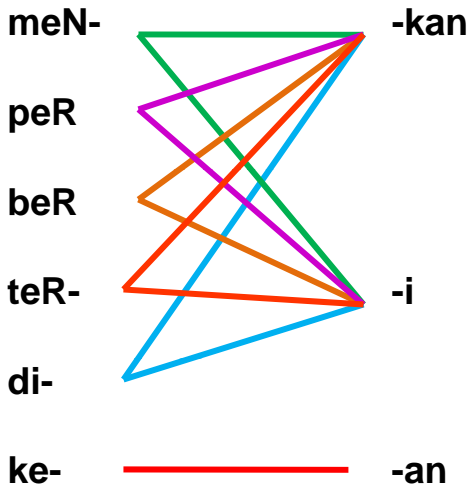
mempertidakkan

mempersuami(i)

dipertunjukkan

diperingati

kedinginan

Penggabungan awalan dan akhiran bagi kata dasar kerja dapat dilihat pada rajah sebelah ini. Kecuali 'ketahui', awalan ke tidak boleh digabungkan dengan akhiran kan dan i. Begitu juga yang lain-lain

Kata Kerja juga diterbitkan melalui proses penggandaan, baik penggandaan penuh, separa, atau berentak:

Ganda penuh

gelak-gelak
pusing-pusing
jalan-jalan
tengok-tengok
agah-agah
masak-masak
pulang-pulang
makan-makan
baring-bering
muntah-muntah

Ganda Separa

bertambah-tambah
menari-nari
terlompat-lompat
terkinja-kinja k
harum-haruman
kejar-mengejar
pukul-memukul
meminta-minta
kasih-mengasahi
berbalas-balasan

Ganda Berentak

mandi-manda
huyung-hayang
cerai-berai
umat-kamit
bolak-balik
lalu-lalang
pindah-randah
mundar-mandir
susup-sasap
gotong-royong

Kata Kerja Majmuk ialah rangkaian dua morfem bebas atau lebih. Contoh: (beritahu)

lipat ganda	tunjuk ajar
tolak ansur	usaha sama
kenal pasti	ubah elok
guna pakai	muat naik

Jika kata majmuknya tergolong dalam kata nama, kata tersebut boleh menjadi kata kerja majmuk dengan menggunakan imbuhan tertentu. Contoh:

satu padu	→	menyatupadukan,	bersatu padu
urus niaga	→	mengurusniagakan,	berurus niaga
latar belakang	→	berlatarbelakangkan	
kerjasama	→	bekerjasama	
tanggungjawab	→	dipertanggungjawabkan	

TAMAT